

4. Melléklet

KÖRNYEZETI NEVELÉSI PROGRAM

„A világ erőforrásai elegendőek ahhoz, hogy kielégítsék mindenki szükségleteit, de nem elegendőek ahhoz, hogy kielégítsék mindenki mohóságát.”

Mahatma Gandhi

1. JÖVŐKÉP

Napjainkban a világ figyelme a fenntarthatóság megteremtése felé irányul. Ez például az élet: szociális, gazdasági, ökológiai, politikai területein is tapasztalható. A diákok számára olyan oktatást kell iskolánknak biztosítania, amelyben a szakmai tudás mellett hangsúlyt kap fenntarthatóságot is magába foglaló környezettudatos életmódra nevelés.

Mindezekon az általános célokon kívül intézményünkben tanítványaink nevelésekor hitünkünkől fakadó egyéb célokat is ki kell tűzni

A kereszténység középpontjában az Isten által teremtett természet és a benne élő Isten képmására teremtett ember áll. Ez különös felelősséget ró az emberre saját magával, a másik emberrel és a teremtett világgal szemben. Intézményünkben a környezeti nevelést is átítatja ez a szemlélet.

Az állam által előírt oktatási módok és követelmények mellett intézményünkben ez a következő módokon valósulhat meg:

A tanulási folyamat során időt engedünk magunknak a teremtett világ csodálatára és a Teremtő felismerésére a természet törvényszerűségeiben.

Igyekszünk elfogadtatni tanítványainkkal az ember felelősségét a világgal szemben a környezetvédelem, az élethez való erkölcsi hozzáállás és az *önkorlátozás* vonatkozásában.

Célunk az, hogy tanítványaink a környezeti problémákat átfogóan és felelősen legyenek képesek vizsgálni. Lássák be, hogy az egyszerűség, szerénység, lemondás, az önzetlenség sokat segít a környezeti gondok enyhítésében. *Tegyük magukévá a gondolatot: „bár megtehetném, de nem teszem meg”.*

Érezzék át a *tudományos kutatás morális határait*, felnőtt életükben legyenek képesek különbséget tenni fontos és csak kényelmet szolgáló műszaki alkalmazások között.

Fel kell ismerniük a felelősséget saját magukkal szemben az egészségvédelem, szenvedélybetegségek kapcsán is.

Magyarországi Evangélikus Egyház

Sztéghlo Gábor Evangélikus Óvoda, Általános Iskola és Gimnázium

Székhely (Gimnázium): 1183 Budapest, Kossuth Lajos tér 2.
Telephely (Általános Iskola): 1185 Budapest, Bajcsy-Zsilinszky utca 74.
Telephely (Óvoda): 1185 Budapest, Szent László utca 39.
Telefon: 290-9088, Fax: 290-3874
Email: info@sztelhloiskola.hu
OM - 201505

Ezeket a felelősségi területeket a konkrét tananyag kapcsán ki kell domborítani, a helyes szemlélet kialakításához folyamatosan jelen kell lennie *a tudomány erkölcsi értékelésének*. A tanulóknak be kell látniuk oktatási programunk kapcsán, hogy az ember tudása véges, és minden tudás mögött a Teremtő áll. A tudományt csak azok az emberek képesek értéként művelni, akik ezt elfogadják.

Interaktív módszerek segítségével kreatív, együttműködésre alkalmas, felelős magatartást kialakító, döntéshozásra, konfliktus-kezelésre és megoldásra képes készségeket kell kialakítanunk. Mindezek megkívánják az új értékek elfogadtatását, kialakítását, megszilárdítását és azok hagyománnyá válását.

A fenti célok csak úgy valósíthatók meg, ha hatékony tanulási, tanítási stratégiákat tudunk kidolgozni.

1.1. Alapelvek

A környezeti nevelés alapelvei közül az alábbiakat kiemelten kell kezelnünk.

- A fenntarthatóság;
- a kölcsönös függőség, ok-okozati összefüggések;
- a helyi és globális szintek kapcsolatai, összefüggései;
- az alapvető emberi szükségletek;
- az emberi jogok;
- a demokrácia;
- a biológiai és társadalmi sokféleség.

Szem előtt kell tartani a nevelés során, hogy a tanulókat minden órán és foglalkozáson ugyanazok az elvek jelenjenek meg, vagyis fontos, hogy a tanuló tudatában egységes rendszer alakuljon ki.

1.2. Hosszútávú célok

A fő cél, hogy környezettudatos állampolgárrá neveljük tanítványainkat.

Ugyanakkor olyan hívő embereket szeretnénk nevelni, akik helyesen tudják értékelni a tudomány eredményeit. Be kell látniuk, át kell érezniük, hogy az ember tudása véges, és minden tudás mögött a Teremtő áll

Magyarországi Evangélikus Egyház
Sztéhló Gábor Evangélikus Óvoda, Általános Iskola és Gimnázium

Székhely (Gimnázium): 1183 Budapest, Kossuth Lajos tér 2.
Telephely (Általános Iskola): 1185 Budapest, Bajcsy-Zsilinszky utca 74.
Telephely (Óvoda): 1185 Budapest, Szent László utca 39.
Telefon: 290-9088, Fax: 290-3874
Email: info@sztehlloiskola.hu
OM - 201505

Ezeknek a céloknak az érdekében ki kell alakítanunk tanítványainkban a képességet

- a személyes felelősségen alapuló környezetkímélő, takarékos magatartást és életvitelt folytatására
  - a környezet (természetes és mesterséges) értékei iránti felelős magatartásra, annak megőrzésének igényére és akaratára,
- a természeti és épített környezet szeretetére és védelmére,
- a sokféleség megőrzésére,
- és tudományosan megalapozott globális összefüggések megértésére
  - az egészséges életmód gyakorlására.

1.3. A célok eléréséhez szükséges készségek kialakítása, fejlesztése a diákokban.

Ilyenek például:

- alternatív, problémamegoldó gondolkodás,
- ökológiai szemlélet, gondolkodásmód,
- szintetizálás és analízis,
- problémaérzékenység, integrált megközelítés,
- kreativitás,
- együttműködés, alkalmazkodás, tolerancia és segítő életmód,
- vitakészség, kritikus véleményalkotás,
- kommunikáció, média használat,
- konfliktuskezelés és megoldás,
- állampolgári részvétel és cselekvés,
- értékelés és mérlegelés készsége.

Magyarországi Evangélikus Egyház

Sztehlo Gábor Evangélikus Óvoda, Általános Iskola és Gimnázium

Székhely (Gimnázium): 1183 Budapest, Kossuth Lajos tér 2.
Telephely (Általános Iskola): 1185 Budapest, Bajcsy-Zsilinszky utca 74.
Telephely (Óvoda): 1185 Budapest, Szent László utca 39.
Telefon: 290-9088, Fax: 290-3874
Email: info@sztehloiskola.hu
OM - 201505

2. HELYZETKÉP, HELYZETELEMZÉS

2.1. Örökös Ökoiskola cím

A Sztehlo Gábor Evangélikus Óvoda, Általános Iskola és Gimnázium 2012-ben elnyerte az Örökös Ökoiskola címet. A cím elnyerésére azért volt lehetőségünk, mert a jogelőd Pitagorasz Általános Iskola eddig már három alkalommal, 2005-ben, 2008-ban és 2011-ben, a megszűnt Hunyadi Mátyás Gimnázium pedig 2009-ben sikeresen pályázott az Ökoiskola címre.

Intézményünk megalakulása óta arra törekszik, hogy elődjei hagyományait, így az ökoiskolai tevékenységét továbbfolytassa. Dokumentumaink részletesen és következetesen tartalmazzák a környezeti nevelés legfontosabb értéktartalmait, amelyek a fenntartható fejlődéssel, a jövő nemzedékek életminőséghez fűződő jogaival, a bioszféra iránti felelősségünkkel kapcsolatosak.

Ezek a törekvések erkölcsi-etikai irányultságúak, amelyet világnézetileg elkötelezett intézményünkben az eddigieknél is hangsúlyosabb jelentőséget kaphatnak. Az elfogadott éves Ökomunkaterv alapján szervezzük intézményünk mindennapjait és ünnepeit.

2.2. Az iskola és épülete

Az iskolát 1937-ben nyitották meg. 1964-ben egy új szárnyal bővítették. Részleges, kisebb felújításokon többször átesett.

Az iskola épületeinek állapota most változó, a homlokzati rész vakolása, újrafestése megtörtént 2011-ben.

Az anyagi lehetőségek figyelembevételével az állagmegóvás folyamatos.

A nyílászárók elég rossz állapotban vannak és a vizesblokkok egy része is felújításra szorul. Az akadálymentesítés még nem valósult meg épületeinkben.

Az energiatakarékos világítótestek cseréje több helyen már megtörtént. A többi helyiségben is indokolt lenne. Az épületben a nagy ablakfelületek miatt a természetes megvilágítás nagyon jó, télen viszont jelentős hőveszteséget okoz.

Fűtőrendszerünk mára elavult, csak a kazánok újak, a csőrendszer és a radiátorok lehetőség szerint cserét igényelne.

Mindezek megvalósításához anyagi forrásokra folyamatosan pályázunk.

A gimnáziumi épülethez tartozó zöld felületek elég nagyok, a parkosítás szükséges lenne. Az épület sportudvara kényszer nem túl nagy, aszfaltozott.

Magyarországi Evangélikus Egyház
Sztéhló Gábor Evangélikus Óvoda, Általános Iskola és Gimnázium

Székhely (Gimnázium): 1183 Budapest, Kossuth Lajos tér 2.
Telephely (Általános Iskola): 1185 Budapest, Bajcsy-Zsilinszky utca 74.
Telephely (Óvoda): 1185 Budapest, Szent László utca 39.
Telefon: 290-9088, Fax: 290-3874
Email: info@sztehliskola.hu
OM - 201505

Az iskolában környezeti vizsgálatokhoz megfelelő, alapeszköz-készlettel ellátott szaktantermi előadó és szertár áll a rendelkezésünkre, amely eszközöket pályázaton nyertünk.

2.3. A település

Pesztzentlőrinc - Pestszentimre kerület kisvárosi jellegéből adódóan, 600 hektáros erdőjével egészséges környezetet tud biztosítani az itt élő és tanuló embereknek.

A település szennyvízcsatorna hálózata 100%-os. Az ivóvizet a korszerű Csepeli Víztisztító Művekből biztosítja kiváló minőségben.

A települési hulladékot rendszeresen elszállítják, a kerület bizonyos részein szelektíven gyűjtik.

Az iskola melletti park gondozása folyamatos.

2.4. Az iskola környezeti nevelési tevékenységének személyi feltételei

2.4.1. Iskolavezetés

Az iskolavezetés megteremti a lehetőséget a testület számára környezeti nevelési témájú továbbképzésen való részvételnek. Összehangolja a pedagógusok és a technikai dolgozók munkáját. Gondoskodik a technikai dolgozók rendszeres munkaköri tevékenységei közé tartozó iskolánk környezeti nevelési tevékenységéhez kapcsolódó feladatok ellátásáról és ellenőrzéséről.

Magyarországi Evangélikus Egyház

Sztehlo Gábor Evangélikus Óvoda, Általános Iskola és Gimnázium

Székhely (Gimnázium): 1183 Budapest, Kossuth Lajos tér 2.
Telephely (Általános Iskola): 1185 Budapest, Bajcsy-Zsilinszky utca 74.
Telephely (Óvoda): 1185 Budapest, Szent László utca 39.
Telefon: 290-9088, Fax: 290-3874
Email: info@sztehloiskola.hu
OM - 201505

2.4.2. Pedagógusok

Iskolánk környezeti nevelési tevékenységében aktívan részt vesz a nevelőtestület háromnegyede.

A nevelőtestület tagjai között vannak, akik minden akcióban, munkában részt vállalnak, vannak, akik időnként kapcsolódnak egy-egy tevékenységi területbe.

A pedagógusok egy része rendelkezik a színvonalas környezeti neveléshez szükséges ismeretekkel, módszertani kompetenciákkal, emellett személyes példamutatásukkal is javítják a tanulók környezettudatosságát.

2.4.3. Technikai munkatársak

Az iskola technikai dolgozói rendszeres munkaköri tevékenységei közé tartozik több, a környezeti nevelési programokhoz kapcsolódó feladat. Igyekeznek környezetbarát technológiákat megvalósítani. Adminisztratív és technikai dolgozók: támogatják a tanári munkát az egyes programok háttérének biztosításával (adminisztráció, pénzügyi és pályázati elszámolások), ezen kívül biztosítják a programok tárgyi feltételeit (termek, folyosók, vizesblokk tisztítása és karbantartása).

2.4.4. Iskolapszichológus

Az iskolapszichológus felméréseivel, és azok elemzésével segíti környezeti nevelési munkánkat. A továbbiakban rendszeressé kívánjuk tenni ezeket a vizsgálatokat, hogy munkánk hatékonyságáról is tájékoztatást kapjunk.

2.4.5. Tanulók

A tanulók a környezeti témákkal kapcsolatos ismereteiket a tanáraikkal való közös munka során tanórai és tanórán kívüli programok keretében sajátítják el. Fontos feladatunk, hogy kialakítsuk a tanulóknak a környezet tisztaságára való igényt, ezért bevonjuk őket környezetük szépítésébe, tisztán tartásába (tavaszi nagytakarítás, ökotakarítás, ügyeleti rendszer).

Magyarországi Evangélikus Egyház
Sztéhló Gábor Evangélikus Óvoda, Általános Iskola és Gimnázium

Székhely (Gimnázium): 1183 Budapest, Kossuth Lajos tér 2.
Telephely (Általános Iskola): 1185 Budapest, Bajcsy-Zsilinszky utca 74.
Telephely (Óvoda): 1185 Budapest, Szent László utca 39.
Telefon: 290-9088, Fax: 290-3874
Email: info@sztehliskola.hu
OM - 201505

2.4.6. Szülői ház

Az iskolai környezeti nevelés területén is nélkülözhetetlen a szülői ház és az iskola harmonikus együttműködése. Fontos, hogy a szülők is megerősítsék gyermekükben azt a környezettudatos magatartást, amit az iskola is közvetíteni kíván. Másrészt fontos a szülők szerepe abban, hogy az egyes környezeti nevelési programok (pl. osztálykirándulások) anyagi fedezetét a családok maguk biztosítják.

2.4.7. Külső intézmények, szervezetek

Külső intézményekkel, civil szervezetekkel erősödő kapcsolataink vannak (múzeumok, kiállítóhelyek, segítségnyújtó szervezetek, környezetvédelmi szervezetek stb.).

2.5. Az iskola tárgyi erőforrásai

A környezettudatos szemlélet kialakításához nagyon fontos a személyes tapasztalatszerzés, ezért a lehetőségeinkhez mérten folyamatosan fejlesztjük a szaktantermek felszerelését, kísérleti eszközök és technikai berendezések színvonalát. A XXI. századi igényekhez alkalmazkodva korszerű és szakszerű ismerethordozók (kép- és hanganyagok, folyóiratok, szakmai-módszertani kiadványok, szakkönyvek, Internet, multimédiás anyagok, stb.) segítségét is igénybe vesszük. Iskolánk rendelkezik audiovizuális eszközökkel is (projektor). Különböző környezeti vizsgálatok kiscsoportos elvégzéséhez rendelkezünk környezetanalitikai kofferrel és mikroszkópokkal. A környezetünkben tapasztaltak rögzítéséhez fényképezőgép áll rendelkezésünkre.

Magyarországi Evangélikus Egyház
Sztéhló Gábor Evangélikus Óvoda, Általános Iskola és Gimnázium

Székhely (Gimnázium): 1183 Budapest, Kossuth Lajos tér 2.
Telephely (Általános Iskola): 1185 Budapest, Bajcsy-Zsilinszky utca 74.
Telephely (Óvoda): 1185 Budapest, Szent László utca 39.
Telefon: 290-9088, Fax: 290-3874
Email: info@sztehliskola.hu
OM - 201505

2.6. Az iskola anyagi erőforrásai

1. A fenntartó támogatása az iskola környezeti nevelési programjának megvalósításához az költségvetésbe foglalva.
Az iskolai beszerzési egyeztetések során határozza meg a vezetés, hogy mekkora összeg fordítható környezeti nevelési célokra. A tanárok kéréseit összegyűjtve a környezeti munkacsoport vezetője képviseli a megbeszéléseken a környezeti nevelési munka érdekeit.
2. Pályázatok nyújtotta anyagi lehetőségek minél szélesebb körű kihasználása.
3. Helyi források bevonása
4. Alapítványok, civilek nyújtotta lehetőségek

2. 7. A környezeti nevelés színterei iskolánkban.

2.7.1. Környezeti nevelés tantárgyi keretek közt

Környezeti nevelés a tanórákon

A környezeti nevelés alappillérei a **természettudományi tantárgyak**: biológia, földrajz, fizika, kémia, matematika. E tantárgyak tanulása során szerzi a tanuló a természetre vonatkozó ismeretek, összefüggések, kölcsönhatások sokaságát. Védni, szeretni csak azt lehet, amit ismerünk. környezetünk élővilágának ismerete nemcsak tananyag, hanem a szemléletformálás fontos eszköze is. A természettudományos gondolkodás kialakításához ezen tantárgyak komplexitása szükséges.

A társadalomtudományi tantárgyak feladata, hogy a társadalomszerveződés, valamint az emberi viselkedés és kultúra irányából közelítse meg a kérdést. A környezeti válság megoldása nem képzelhető el a jelenlegi társadalmi viszonyok meghaladása nélkül. A korábbi döntések elemzése segíti a jelenben való eligazodást, növeli a jövő iránti felelősséget. Ezek a tárgyak útmutatást adnak a környezeti gondok felismeréséhez és megoldásához, a közügyekben való részvételhez. A humán tárgyak feladatai közé tartozik az is, hogy bemutassák a fogyasztói modell helyett javasolt utakat, a környezeti válság

Magyarországi Evangélikus Egyház
Sztehlo Gábor Evangélikus Óvoda, Általános Iskola és Gimnázium

Székhely (Gimnázium): 1183 Budapest, Kossuth Lajos tér 2.
Telephely (Általános Iskola): 1185 Budapest, Bajcsy-Zsilinszky utca 74.
Telephely (Óvoda): 1185 Budapest, Szent László utca 39.
Telefon: 290-9088, Fax: 290-3874
Email: info@sztehloiskola.hu
OM - 201505

kezeléséhez és megoldásához szükséges világképet, erkölcsi értékrendet, valamint a rendelkezésre álló gazdasági és jogi eszközöket.

Az **anyanyelv, idegen nyelvek és a matematika** oktatása során a környezeti nevelés lehetősége lehet például: újságcikkek elemzése, fordítása, amelyek környezeti problémákkal, azok sikeres megoldásával foglalkozik, szituációs játékok játszása, a megszerzett ismeretek környezetvédelmi szakterületen való alkalmazásának bemutatása, illetve ilyen témájú gyakorlati példák alkalmazása.

Hittan, etika ???

A **művészeti tárgyak** alkalmasak a kérdéskör érzelmi megközelítésére, a természet és az ember alkotta környezet szépségeinek művészi bemutatására. E tárgyak hatásosan fel tudják hívni a figyelmet az értékvesztésre, az uniformizálódásra, kulturális örökségünk megőrzésének fontosságára (egy módszer lehet pl. hulladékok felhasználása "művészeti" alkotások létrehozásához).

A **test- és egészségnevelési tárgyak** a környezet és az egészség szoros kapcsolatának megértésével, és az igények kialakításával teheti a legtöbbet.

Az **informatika** segítségével képessé válhatnak arra, hogy használják a világhálót kutatómunkára, ismeretszerzésre. Megismerhetik az informatikában rejlő környezetvédelmi lehetőségeket, környezetkárosító hatásokat.

Gyakorlati foglalkozásokon, iskolán belül és kívül:

Laboratóriumban megtanítjuk az egyszerű víz-, talaj- és levegővizsgálati módszereket. Külön kiemelten kezeljük ezek elemzését, a következtetések megfogalmazását, a tapasztalatok hatásainak értékelését.

A természettudományos osztályoknak **terepgyakorlatot** tartunk. Itt az évközi elméleti tananyag hasznosságát, alkalmazhatóságát mutatjuk meg a természetben. A terepgyakorlaton projekt-módszerrel dolgozunk. Olyan tudást adunk a tanulóknak, amely felelősségvállalással, önálló munkával, egymással dolgozni tudással jár együtt.

A tanév során lehetőség szerint minden osztály egy hetet tölt **erdei iskolában**, vagy intézmény és **múzeumlátogatásokat** szervez. Az itt folyó munka a tanév szerves része. Az erdei iskolákban meghatározott, speciális órarend szerint folyik a munka. Az erdei iskolák témái között gyakran szerepelnek környezeti kérdések.

Magyarországi Evangélikus Egyház

Sztehlo Gábor Evangélikus Óvoda, Általános Iskola és Gimnázium

Székhely (Gimnázium): 1183 Budapest, Kossuth Lajos tér 2.
Telephely (Általános Iskola): 1185 Budapest, Bajcsy-Zsilinszky utca 74.
Telephely (Óvoda): 1185 Budapest, Szent László utca 39.
Telefon: 290-9088, Fax: 290-3874
Email: info@sztehloiskola.hu
OM - 201505

Minden 9. osztályunk **Reménység táborban** vesz részt, ahol megtanulnak a természettel harmóniában élni diákjaink

Különböző **akciókban** veszünk részt:

Az iskolában gyűjtési akciókat szervezünk (elem-, alumínium és papír-gyűjtés rendszeresen.)

Kiállításokat rendezünk jeles alkalmakra: rajz és fotó-kiállítás, nyári táborokról bemutató kiállítás, az iskolánapi poszterekből stb.

Tanulóink sok **jókedvvel** kapcsolatos programban vesznek részt. Igyekeznek segíteni a náluk rászorultabbakon: Öltözz pirosba! mozgalom, 72 óra kompromisszumok nélkül, munka a közösségért. Évente rendezünk **iskolanapot**. Ennek témája és helyszíne évente változik. Az egész iskola részvételével megismerik diákjaink a közvetlen környezetüket (természeti és épített), hagyományainkat, értékeinket.

Versenyeken indulnak a gyerekek, ahol a környezet- és természetvédelem fontos téma, így elmélyíthetik elméleti tudásukat. (az evangélikus iskolák versenyein, OKTV-én)

2.8. Módszerek, tanulószervezési formák

Környezeti nevelési tevékenységeink során a következő módszereket és tanulószervezési formákat alkalmazzuk:

- A tanítási órák klasszikus módszerei
- Kooperatív tanulási technikák
- Osztálykirándulások
- Múzeumlátogatások
- Terepgyakorlatok (megfigyelések, mérések)
- Aktív, kreatív munka (veszélyes hulladékok gyűjtése, rend- és tisztasági verseny)
- Játékos feladatok (drámapedagógiai, szituációs, kombinációs)
- Szakköri foglalkozások
- Tanulmányi versenyek
- Környezetvédelmi témanapok rendezése
- Környezetvédelemre épülő játékok (szituációs, memória és kombinációs játékok)
- Művészi kifejezésre épülő módszerek (műalkotások, rajz, film, zene, vers, próza)

- Iskolák közötti tapasztalatsere

Végül nagyon fontos, hogy a környezeti nevelés összetettségét csak komplex módszerek segítségével lehet közvetíteni. Ezért fontos a tantárgyak közötti integráció, legalább néhány területen. Minden lehetőséget meg kell ragadnunk, hogy megfelelő módon diákjainkban egységes képet alakítsunk ki az őket körülvevő világról.

3. TÉNYLEGES CÉLOK ÉS MEGVALÓSÍTÁSUK

A rövid távú célok rögzítésével fogalmazzuk meg, hogy mit szeretnénk elérni a környezeti nevelési program végrehajtásának ideje alatt.

A célokhoz rendeljük a megvalósítást szolgáló feladatokat, tevékenységeket.

Táblázatunkban rögzítettük azt is, hogy az időszak végén milyen kritériumok alapján döntünk a sikerről.

Rövid távú célok	Feladatok	Siker
A környezeti nevelés az oktatás és nevelés valamennyi területén jelenjen meg!	A helyi tantervben műveltségi területeként és a tanmenetekben is konkrétan jelöljük meg a feladatokat és az alkalmazni kívánt módszereket	Az iskolai... meg: kieg... tartalom a ta...
Erősítsük meg a tantárgyközi kapcsolatokat, hogy a tanulók egységben lássák az egy témához tartozó ismereteket!	Projektek kidolgozása	A sz... összek... gyerekek...
pedagógusok, a felnőtt dolgozók és a szülők személyes példájukkal legyenek a környezettudatos életvitel hiteles terjesztői!	Belső továbbképzés, műhelymunka Képzések, továbbképzések, szülői értekezletek tartása az adott témában.	szakma... amely... miné...
Az iskola tisztaságának javítása, a szemét mennyiségének csökkentése	Szelektív hulladékgyűjtés, papír, elem, akkumulátor, folyamatos gyűjtése, tárolásának és elszállításának megszervezése.	Javul az isk... szelektíven... szemét me...

Magyarországi Evangélikus Egyház
Sztéhló Gábor Evangélikus Óvoda, Általános Iskola és Gimnázium

Székhely (Gimnázium): 1183 Budapest, Kossuth Lajos tér 2.
Telephely (Általános Iskola): 1185 Budapest, Bajcsy-Zsilinszky utca 74.
Telephely (Óvoda): 1185 Budapest, Szent László utca 39.
Telefon: 290-9088, Fax: 290-3874
Email: info@sztehliskola.hu
OM - 201505

Takarékoskodás a vízzel és a villannyal.	Rendszeres, majd alkalmankénti ellenőrzések. Mérések, számítások, következtetések. A helyes vásárlói szokások kialakítása.	Nem lesz felejtett villanás
A tanulók ismerjék meg szűkebb környezetüket, lássák az értékeket, problémákat, ápolják a hagyományokat!	A természetben, környezetben végzett szemlélődés, vizsgálódás, kutatómunka, kiállítások, vetélkedők, előadások szervezése.	Ha ismerjük és jobban megértjük
Legyenek a tanulók környezetük, szülőföldjük védelmezői!	„Örökbefogadási” akciók, egy-egy fát, területet, stb., amihez rendszeresen visszajárnak, figyelik változásait, gondozzák. Faültetés, téli madáretetés.	Változtatás Beszélgetés egyre többször környezeti kö
Diakóniai munka erősítése	Minden tanuló tanulmányai során legalább egyszer látogasson meg egy segélyszervezetet, ismerje meg munkáját és lehetőleg kapcsolódjon abba be.	
Fejlesszük a tanulók problémamegoldó gondolkodásmódját, az önálló ismeretszerzés képességét, megalapozva az élethosszig tartó tanulást!	„Zöld sarok kialakítása” az iskolai könyvtárban, szakkönyvek, folyóiratok, videó anyagok és CD-k beszerzése, internet hozzáférés biztosítása	Egyre több
Alakítsuk ki a környezeti nevelés minőségbiztosítását!	Attitűdvizsgálat 10. és 12. osztályban az iskolapszichológus segítségével	Eredményes ed

Rövid távú céljaink tervezésében figyelembe vesszük, hogy a hosszabbtávú célok megvalósításához milyen lépések vezetnek.

3.2.A közeljövőben megvalósítandó céljaink konkrét lépései:

3.2.3 Új tervek

- A nevelőtestület a lehető legnagyobb létszámban, közösen tevékenykedjen a környezeti nevelés területén.
- Tantestületen belüli továbbképzés szervezése, a környezetnevelés módszereinek bemutatása.
- Új környezetnevelési irodalmak feldolgozásán alapuló foglalkozások szervezése: témanap.
- A környezeti témájú fordítási verseny elindítása
- Fotopályázat a kerületi iskoláknak
- Az ökohonlap Zöld Híreinek naprakész vezetése
- A kerület nevezetességeinek feltérképezése.
- Sztéhlo Gábor életének tanulmányozása
- Kapcsolatok civilekkel

3.2.4. Hagyományok ápolása:

- Ökonap szervezése az egész iskolai közösség számára.
- Állatkert, múzeum és kiállítás látogatása
- Önkéntes munka a Noé Állatotthonban
- Jeles napok ünneplése
- Az iskola hírességeinek élete – kutatás.
- Évfolyamonként erdei iskola vagy osztálykirándulás szervezése, megvalósítása.
- A Reménység tábor megszervezése és lebonyolítása.
- Drog-prevenációs program folytatása.
- Osztályfőnöki órák környezetvédelmi témában

3.3. Szaktárgyi célok:

- A szakórákon minden lehetőség megragadása a környezeti nevelésre (pl. ember és környezete, kapcsolatok, természetismeret, a természet állapotának mérési módszerei).

- A kétszintű érettségire felkészítés (környezetvédelmi kérdések, problémák és megoldási lehetőségeik)
- A hétköznapi környezeti problémák megjelenítése a szakórákon (a környezetszennyezés hatása a természeti-, az épített környezetre, az emberre).
- Interaktív módszerek kipróbálása, alkalmazása (csoportmunka, önálló kísérlet, problémamegoldó gondolkodást fejlesztő feladatok).

Természetvédelmi versenyekre felkészítés.

Tanórán kívüli előadások szervezése.

Multimédiás módszerek alkalmazása szakórákon.

3.4. Lehetőségeink:

- Terepi munka során: terepgyakorlat, táborok, tanulmányi kirándulások, akadályversenyek, városismereti játék, stb.
- Kézműves foglalkozások: egy-egy ünnephez kötött, tábori időben, stb.
- „Akciók”: pályázatok, újsággészítés, kiállítás rendezése, filmkészítés, kérdőíves felmérés, iskolarádió működtetése, „nemzetközi akciók”
- Modellezés
- „Látogatás”: múzeum, állatkert, botanikus kert, szeméttelp, hulladékégető, szennyvíztisztító, nemzeti park, stb.
- Versenyek
- Szakkör
- Iskolazöldítés
- Téma nap, témahét
- DÖK-nap
- Jeles napok
- Projektek (pl. meteorológiai vizsgálatok, vízvizsgálat.)

3.5. Célok az egyes tantárgyak környezeti nevelési folyamatának végére

Magyar nyelv és irodalom:

A tanulók:

- legyenek képesek lényeges és lényegtelen információk közötti különbségtételre,
- ismerjék meg az irodalmi művekben megjelenő természeti és környezeti értékeket, harmonikus kapcsolatokat,
- legyenek képesek irodalmi szövegek alapján probléma felvetésekre, vitára, véleményalkotásra, érvelésre,
- tudjanak hivatalos iratokat (petíciókat, kérvényeket, javaslatokat) készíteni,
- tudatosan készüljenek a „nyelvi környezetszennyezés. elkerülésére.
- fejlett esztétikai, erkölcsi érzékenység

Történelem

A tanulók:

- értsék és tudják, hogyan, mikor és milyen emberi tevékenységek révén alakult át a természet,

- tudják értelmezni, hogyan hatottak a környezeti változások a gazdálkodásra, az életmódra, a közösségi normák,
- ismerjék meg a helyi történelmi értékeket, alakuljon ki bennük a hagyományok tisztelete,
- értésék meg az egész világot érintő globális problémákat, és érezzék hangsúlyozottan az egyén, az állam és a társadalom felelősségét és feladatait a problémák elhárításában, csökkentésében.

Idegen nyelv

A tanulók:

- váljanak érzékenyék a természet szeretetére a jól megválasztott szövegek feldolgozásának segítségével,
- legyenek érzékenyek a hazai környezeti problémákra, és ismerjék meg a nyelv segítségével más országok hasonló problémáit,
- ismerjék meg más népek ilyen irányú tevékenységeit, valamint az idegen országok környezetvédelemmel foglalkozó szervezeteit,
- legyenek képesek a környezetvédelmi problémákat önállóan, csoportmunkájában, projekt munkában választ keresni,
- állampolgári felelősségtudata fejlődjön.
- alakuljon ki és fejlődjön a nemzetközi felelősség a környezettel szemben,
- fejlődjön az idegen nyelvi kommunikációképesége, és fedezzék fel ennek lehetőségeit.

Matematika

A tanulók

- váljanak képessé arra, hogy a más tantárgyakban tanított környezeti összefüggéseket matematikai módszerekkel demonstrálják,
- legyenek képesek a környezeti mérések eredményeinek értelmezésére, elemzésére statisztikai módszerek alkalmazásával,
- tudjanak táblázatokat, grafikonokat készíteni és elemezni, . logikus gondolkodása, szintetizáló és lényegkiemelő képessége fejlődjön,
- tudják megfigyelni az őket körülvevő környezet mennyiségi és térbeli viszonyait, váljanak képessé egy adott témához megfelelő adatok kiválogatására, gyűjtésére és feldolgozására,
- ismerjenek konkrét, a valós életből vett példákat, és legyenek képesek ezeket elemezni, tudjanak megfelelő következtetéseket levonni,
- legyenek képesek reális becslésre,
- tudjanak egyszerű statisztikai módszereket alkalmazni,
- alakuljon ki a rendszerben való gondolkodás, alakítsuk ki a környezeti rendszerek megismeréséhez szükséges számolási készségeket.

Fizika

A tanulók

- váljanak képesé a környezeti változások magyarázatára,
- ismerjék meg az élő szervezetre káros fizikai hatások (sugárzások, zaj, rezgés) egészségkárosítását, tudják ezek kibocsátásának csökkentési lehetőségeit,
- ismerjék fel a fizikai törvényszerűségek és az élőlények életjelenségei közötti analógiákat, valamint az élő és élettelen közötti kölcsönhatásokat,
- tudják értelmezni a környezet változásának törvényszerűségeit, és ennek tudatában legyenek képesek megoldást keresni a globális környezeti problémákra,
- mérjék fel annak fontosságát, hogy a környezeti erőforrásokat felelősséggel szabad csak felhasználni,
- ismereteik birtokában, tetteik következményei látó, távlatokban gondolkodó állampolgárokká váljanak.

Földrajz

A tanulók

- szerezzenek tapasztalatot, gyűjtsenek élményeket a közvetlen élő és élettelen környezetükről,
- érzékeljék és értékeljék a környezetben lezajló változásokat, mint a természeti és társadalmi folyamatok hatásainak eredményeit,
- ismerjék meg a világ globális problémáit,
- ismerjék meg és őrizzék a természeti, és az ember alkotta táj szépségeit.

Biológia

A tanulók:

- ismerjék meg a globális környezeti problémákat és azok megelőzési, illetve mérséklési lehetőségeit,
- ismerjék és szeressék a természet, illetve az épített környezetet,
- ismerjék meg az élőlények alapvető szervezeti-működési jellemzőit, fedezzék fel azok között az ok-okozati összefüggéseket,
- ismerjék meg a környezet-egészségügyi problémákat, . legyenek képesek az egészségügyi problémák megelőzésére és mérséklésére,
- sajátítsák el a testi-lelki egészséget megőrző életviteli technikákat.
- alakuljon ki bennük az ökológiai szemléletmód.

Kémia

A tanulók:

- rendelkezzenek a környezetbiztonsághoz szükséges ismeretekkel,
- törekedjenek a környezettudatos magatartás kialakítására,
- legyenek képesek környezeti elemek egyszerű vizsgálatára, az eredmények értelmezésére,
- értsek meg a különböző technológiák hatását a természeti és épített környezetre, valamint becsüljék meg ezek gazdasági hatásait.

Ének-zene

A tanulók:

- ismerjék fel a természeti, illetve művészeti szépség rokonságát és azonosságát,
- ismerjék meg a természet zenei ábrázolásának módjait,
- fedezzék fel a természet szépségeinek megjelenését a népdalokban,
- vegyék észre a zene közösségerősítő, közösségteremtő szerepét,
- tudják, hogy az élő, illetve az élettelen természet hangjai a zenében és a hétköznapi életben egyaránt akusztikus élményt jelentenek,
- fedezzék fel a zenei környezetszennyezést, és tudjanak ellene védekezni.

Rajz és vizuális kultúra

A tanulók:

- ismerjék fel a természet, illetve művészeti szépség rokonságát és azonosságát,
- ismerjék meg a természet képzőművészeti ábrázolásának lehetőségeit,
- ismerjék és tudják, hogy a hagyományápolás, a fenntarthatóság egyik alappillére,
- tudjanak példát említeni a népi építészet, díszítőművészet hazai előfordulásaira,
- ismerjék a természetes alapanyagok használatát,
- legyenek képesek a műalkotásokat környezeti nevelési szempontoknak megfelelően elemezni,
- legyenek képesek alkotásokat létrehozni a környezeti nevelési témaköröknek megfelelően,
- ismerjék meg a tárgyi világ formanyelvi elemeit, a tartalom és a forma összefüggését,
- tudjanak példákat mondani a környezetvédelmi szempontok szerinti formatervezésre,
- kutassanak fel, ismerjenek meg helyi, népi építészeti emlékeket.

Testnevelés

A tanulók:

- fedezzék fel, értsék meg, hogy a környezeti hatások jelentős mértékben befolyásolják
- egészséges testi fejlődésüket,
- legyenek tisztában azzal, hogy a testnevelés és a sport nélkülözhetetlen az
- élményszerű tapasztalatszerzésben, az emberi kapcsolatokban, az együttműködés és a
- tolerancia fejlesztésében,
- értsék és tapasztalják meg a szabadtéri foglalkozásokon keresztül, hogy a
- környezetszennyezés az egészségre veszélyes,
- igényeljék, hogy a sportoláshoz lehetőség szerint természetes anyagokból készüljenek
- az eszközök, és a tornaszerek,
- sajátítsanak el régi magyar, mozgást igénylő népi játékokat (pl. méta, karikahajítás,)gólyalábazás, zsákban futás, stb.),
- tudatosítsák általa az egészség és a környezet komplexitását.

3.6. Az osztályfőnöki munka feladatai:

9. évfolyam

Életvezetés, életvezetési szokások a családban, életviteli szokásaink a múltban, a jelenben és merre haladunk? A felgyorsult változások az életvezetésre is kihatnak. Sokszor a régi tapasztalat már nem használható. Át kell tekinteni az egyes folyamatokat, s fel kell vázolni a lehetséges forgatókönyveket. A hit szerepe az életben.

10. évfolyam

Testi lelki problémák, a megoldás módjai. Iskolai védőnőtől (egészségügyi nap keretében részletesen) kapott információk osztályszintű megbeszélése. A szükségszerűen felmerülő problémákra, részben az értékrendek bizonytalaná válása miatt, sokszor hibás válaszok születnek: búskomorság, lelki betegség, depresszió, alkohol, drog. Az okok keresése mellett a fiziológiai hatások ismerete, a nehézségek érzékeltetése támpontokat adhat. Szemléltethető statisztikákon, videó filmekben, személyes találkozásokon keresztül.

11. évfolyam

A média szerepe. A tájékoztatás erkölcsé. Hirdetés, reklám. A reklám-pszichológia tudománya. Szinte nincs perc, hogy mindez ne lenne jelen életünkben. A hatásmechanizmus megismerése helyrebillentheti a befolyásolhatóságot. Az elemzés csökkenti e technikák erejét. Az iskolaújság, az iskolarádió jó terep a gyakorlásra. Az előzőekben összegyűlt tapasztalatok környezetünkről és a média hírek összehasonlítása fontos útmutatás az alapos odafigyelésre, kritikai értékelésre.

12. évfolyam

Intézmények, civil szervezetek. Mennyire hatékony azok feladata, hatásköre és struktúrája? Hibáink kiküszöbölésére különböző törvényeket hozunk, ám olykor áthágják azokat. Felelős állampolgárként tiltakozunk ez ellen. Miképpen gyakorolhatjuk környezeti jogainkat? A dráma játék segítheti a különböző szerepek tartalmi megközelítését, az álláspontok, vélemények, lehetőségek átgondolását, a tanulók közvetlen környezeti problémáinak, megoldási javaslatainak eljuttatása az önkormányzathoz, . városunk civil szervezeteinek megismerése, . megelőző környezetvédelemmel foglalkozó helyi és országosan ismert szervezetekkel való együttműködés.

3. 7. Az erdei iskola és az osztálykirándulás célja

A környezeti nevelés egyik hatékony módszere a tantárgyi időben szervezett terepi program, az osztálykirándulás szervezése. A helyi tanterv megvalósulását szolgálja. A valóságos környezet megismerésére, értékeinek befogadására, a problémák értelmezésére támaszkodik.

A kirándulásokon az érzéki-megismerő tanulás, a cselekvő- felfedező magatartás dominál. Ösztönzi a kollektív és egyéni érdeklődés kialakulását. A szabad idő megszervezése, az önkiszolgálás, a tanulási helyzeteken kívüli csoportos tevékenységek és együttesen megélt élmények képezik fontos előnyeit. Nem elhanyagolható személyiség- és közösségfejlesztő hatása sem.

A kirándulások időpontját munkatervünkben előre meghatározzuk. Megszervezéséért az osztályfőnök felelős. A kirándulás költségeit (útiköltség, szállás, étkezés, belépők) a tanulók fedezik, melyet az osztályfőnök a szülőkkel előzetesen megbeszél.

3. 8. A környezeti nevelés tantárgyközi keretek közt

A környezeti nevelés szempontjából kiemelt jelentősége van a szabadidős tevékenységeknek.

A szabadabb keretek nagyobb teret engednek a többirányú pedagógiai módszerek alkalmazásához.

A szűkebb környezet rendezettsége iránt érzett igény jelenik meg az osztálytermek állapotán is. A mindenkori hetes naponta ellenőrzi a tanterem, a taneszközök rendjét, tisztaságát. Az igényesség növelése érdekében indítottuk el „Az év osztálya. versenyt is.

A környezeti nevelés a környezetkultúra átadásáról is szól. Meg kell terveznünk, hogyan alakítjuk ki ünnepi hagyományainkat. Ezeket a legváltozatosabb formában tesszük emlékezetessé. Ráhangoljuk gondolatainkat, kialakítjuk szokásainkat, kiemelkedünk a hétköznapiakból. A tanév során két-három alkalommal rendezünk az évszakok jellegzetességeihez, természet változásaihoz kapcsolódó rendezvényt, a jelentősebb környezetvédelmi napokról is általában szabadidős időkeretben emlékezünk meg (A víz világnapja, Madarak és fák napja, Föld napja). Minden évben más-más tartalommal bíró rendezvényt szervezünk a három jeles nap kapcsán.

3. 9. Az iskolai környezet kialakításában és az iskola működtetésében rejlő környezeti nevelési lehetőségek

Iskolánk külső, belső megjelenésének tükröznie kell azt a szemléletet, hogy mindenki fontosnak tartja a környezet állapotának milyenségét, az egészséges, esztétikus környezet biztosítását a hatékony munkavégzéshez. Nem sokat ér a szavakban átadott tudás, ha az iskola egész működése, a dolgozóinak személyes példája ellentmond annak.

Ehhez mindenkinek - pedagógusoknak, technikai munkatársaknak egyaránt - tevékenyen hozzá kell járulnia a saját munkaterületén, tevékenysége során.

Az iskola külső környezetének "zöldítése" az itt adódó lehetőségek kihasználása a környezeti nevelés érdekében

- A virágládák állapota, folyamatos gondozása
- Az iskolaudvar füvesítése (annak folyamatos gondozása) és a portól való mentesítése
- A parkosítás folytatása .

3. 10. Környezetbarát termékek használata

Általánossá kell, hogy váljon iskolánkban a környezetbarát termékek használata a papírhasználatról az írószereken át a takarításig, tanórákon és az irodákban egyaránt.

A tantermek dekorálásához lehetőség szerint természetes alapanyagokat használunk: színes karton, fa, textil, parafa. Kerüljük az egészségkárosító anyagokat tartalmazó termékeket (oldószeres ragasztó, alkoholos filc.). Műanyagokat csak indokolt esetben alkalmazzunk. A dekoráció legyen tartós, máskor is felhasználható.

Egészséges életmódot támogató módon és környezettudatos értékek szerint működő iskolai büfé Az iskola elkötelezi magát az egészséges, környezettudatos elvek alapján működő iskolabüfé megvalósítása mellett. Ez talán az egyik legnehezebben kivitelezhető feladat, mivel ezek a szempontok - az első időszakban - közvetlen üzleti érdekekkel ütköznek, mert a fogyasztói igények változása hosszabb folyamat. Ebben a kérdésben célszerű más, sikeres iskolák tapasztalatait figyelembe vennünk.

A büfé működésének néhány szempontja lehet: a büfében forgalmazott áruk feleljenek meg az egészséges táplálkozás követelményeinek, kerülendők a cukrozott termékek, a fémdobozos csomagolású és az eldobható csomagolású termékek. A tanulók találkozzanak azzal a szemlélettel, hogy az egészségtelen táplálkozás rossz szokás, az eldobható csomagolástechnika anyag és energia pazarló, a jövő felélése.

4. Módszerek

A helyzetelemzésben bemutatott módszerek - amelyeket ezután is alkalmazni kívánunk- nem minden kolléga előtt ismertek, ezért a környezeti nevelés hatékonyságának növelése érdekében, ezért tanárképzést szervezünk, amelyen bemutatjuk az interaktív lehetőségeket. Fontos, hogy ezeket mindenki maga is kipróbálja, mielőtt diákokkal alkalmazza. A foglalkozások, módszerek így válnak csak hitelessé.

5. Résztvevők és erőforrások

A környezeti nevelési munkánk céljainak eléréséhez elengedhetetlen feltétel, hogy az iskolai élet résztvevői egymással, valamint külső intézményekkel, szervezetekkel jó munkakapcsolatot, együttműködést alakítsanak ki. A résztvevők és a közöttük kialakuló együttműködés egyben a környezeti nevelési munkánk erőforrásai is.

Iskolán kívüli együttműködés

5.1. Fenntartó. Mivel a fenntartó meghatározza az általa működtetett intézmények profilját és költségvetését, ezért a fenntartóval való kölcsönös együttműködés – az iskola egész életén belül – a környezeti nevelési programunk megvalósítása szempontjából is fontos.

5.2. Környezeti neveléssel is foglalkozó intézmények. A tanórai és tanórán kívüli környezeti programot színesebbé és tartalmasabbá teszi a különböző intézmények meglátogatása. Iskolánk számára kiemelkedően fontosak a múzeumok, az állatkertek és a nemzeti parkok. Ezeket a látogatásokat a tanórákon előkészítjük. Az iskolai tanulmányai során minden tanulónak legalább egy környezeti témájú intézménylátogatáson részt kell vennie. Az adott intézménnyel a kapcsolatot a munkaközösségek egy megbízott tanára tartja.

5.3. Civil szervezetek. A civil szervezetek szakmai ismereteikkel és programjaikkal segítik környezeti nevelési munkánkat. Szükséges, hogy több, az egész tantestületet érintő környezeti témájú előadás és foglalkozás legyen a jövőben. A civil szervezetekkel való iskolai szintű kapcsolattartás igazgatóhelyettesi feladat. A szaktanárok egyénileg alakítanak ki kapcsolatot az egyes civil szervezetekkel.

5.4. Hivatalos szervek. A hivatalos szervek egyik feladata annak ellenőrzése, hogy környezetvédelmi és egészségügyi szempontból megfelelően működik-e az iskola. Javaslatokra, véleményükre építeni kívánunk az iskolai környezet kialakításában.

5.5. Pályázat. A pályázatok megjelenésének figyelése igazgatóhelyettesi feladat. Az igazgatóhelyettes tájékoztatja a kollegákat a pályázati lehetőségekről, és segít a pályázatok elkészítésében. Az elnyert összeget teljes egészében arra a területre kell fordítani, amire a kiírás szól, és a pályázó kollega határozhatja meg elköltését.

6. Taneszközök

Az iskola rendelkezik azokkal az alapvető oktatási eszközökkel, szakkönyvekkel, amelyek szükségesek a környezeti nevelési munkához. Folyamatosan pótolni kell az elhasználódott vegyszereket, eszközöket, valamint lépést tartva a fejlődéssel, új eszközöket kell beszerezni.

Az erdei iskolai programok és a nyári táborok számára biztosítani kell a biológiai és kémia vízvizsgálatokhoz, a levegő- és talajvizsgálatokhoz szükséges eszközöket, vegyszereket. Folyamatosan frissíteni kell a környezeti nevelési szakkönyv és CD könyvtárat. Biztosítani kell, hogy a környezeti nevelési tanórák és programok számára megfelelő audiovizuális és multimédiás eszközök álljanak a tanárok és a tanulók rendelkezésére.

7. Kommunikáció

A környezeti nevelésben jellegénél, összetettségénél fogva nélkülözhetetlenek a kommunikáció legkülönbözőbb módjai. Ugyanakkor legalább ilyen fontos, hogy diákjaink a rengeteg írott hallott és látott média-irodalomban kritikusan, a híreket okosan mérlegelve tudják feldolgozni. Fontos számunkra, hogy képesek legyenek a szakirodalomban eligazodni, az értékes információkat meg tudják az értéktelentől különböztetni. Tanulóinkat meg kell tanítani a fellépésre, szereplésre, előadások tartására. Végzett munkájukról számot kell adniuk írásban és szóban egyaránt. Ezen képesség napjainkban nélkülözhetetlen.

7.1. Iskolán belüli kommunikáció formái

Kiselőadások tartása megfelelő szemléltetéssel
Házi dolgozat készítése
Poszterek készítése és bemutatása
Iskolarádió felhasználása híradásra
E-mailen levelezés: tanárokkal, szülőkkel, diákokkal
Faliújságon információk
Szórólapok

7.2. Iskolán kívüli kommunikáció formái

Környezetvédelmi cikkek feldolgozása különböző napilapokból
Környezeti problémákról megjelent tudományos cikkek feldolgozása
Rádióhírek a környezetvédelemben
Televíziós hírek feldolgozása, értékelése
A környezet állapotfelmérésének értékelése, kapcsolatfelvétel az illetékesekkel
A közvetlen környezet problémáinak felmérése, értékelése, együttműködés az illetékes önkormányzattal

8. Minőségbiztosítás

Az iskolai környezeti nevelési munkájának mérése, értékelése több területen eltér az iskola életének más területén alkalmazottaktól. Ennek oka, hogy a környezeti nevelés a szakmai ismeretek mellett – a többi tantárgyhoz képest – markánsabban közvetít egy viselkedési módot és értékrendet az embernek a világban elfoglalt helyéről.

Az iskolapszichológus segítségével környezeti attitűdvizsgálatot végzünk az iskolába érkező tanulók között. Az osztályfőnök és a szaktanárok megbeszélik a mérés eredményét, és felhasználják azt további munkájuk tervezésében. Az attitűdvizsgálatot a tizedik évfolyam elején és – lehetőség szerint – a tizenkettedik évfolyam végén is elvégezzük.

A szakmai tartalmakat az egyes tantárgyak helyi tantervébe építjük be, és ennek keretében kerülnek mérésre is. A szaktárgyi munkaközösségeknek egy kereszttantervi követelményrendszert kell kidolgozniuk.

A környezeti nevelési munkacsoport – az iskolai munkaterv részeként – minden tanév elején írásos formában elkészíti az iskola éves környezeti nevelési munkaprogramját. Az év végi értékelő nevelőtestületi értekezleten az iskolai munkaterv ezen része is megvitatásra és elfogadásra kerül.

9. Továbbképzés

Az élethossziglan tartó tanulás egy pedagógus számára nélkülözhetetlen. Ennek tartalmaznia kell egyszerre a szakmai és a módszertani ismeretekben való fejlődést.

Az iskola továbbképzési programjába beépítve, az öt éves továbbképzési idő alatt – minden évben más-más munkaközösségből – évente legalább egy tanár részt vesz a külső intézmények által szervezett környezeti nevelési tanár-továbbképzési programokon. Ezzel elérjük, hogy az öt év alatt minden munkaközösségből legalább egy kolléga részt vett környezeti nevelési tanártovábbképzésen.

10. Iskolánk által használt Ökoiskolai logo:

Tervezte: László Melinda tanárnő 2011-ben.